

gospodarske, obertniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pólí. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 fl. 60 kr., za pol leta 1 fl. 80 kr., za četert leta 90 kr. pošiljane po pošti pa za celo leto 4 fl. 20, za pol leta 2 fl. 10 kr., za četert leta 1 fl. 5 kr. nov. dn.

V Ljubljani v sredo 18. januarja 1860.

Kako sadno drevje zdravo in rodovitno ohraniti.

1. Mlade sadne drevesa, ki medlo in klaverno rastejo, ali pa tudi večje, ki so bile še le presajene, si dobro pomagajo in začnejo iznova spešno rasti, če se jim celo deblo z mahom ovije, kateri se mora pa ob suhem vremenu, posebno pa poleti, včasih z vodo poškropiti, da je mah vlažen.

2. Červ in drug škodljiv merčes se dá pregnati, če se zemlja spomladi s premogovim pepélom (s pepélom kamnitega oglja) potrese, potem pa podkoplje ali podorje.

3. Velike drevesa, ktere ne rodijo, ako premočno v rast ženejo in les redé, se rodovitne napravijo, če se korenine pri debelu odkopajo, debeliše s kako sekíro in zagojzdo prekolejo, in če se v razpok kak kamnič utakne, da razpoklina odperta ostane.

4. V prav pusti in pešeni zemlji, kjer tudi češnja hira, dobijo sadne drevesa zopet nov živež in novo moč, ako se z gojzdo zemljo ali pa s čreslom okoli debela precej na deblo osujejo.

5. Orehi bodo tem bolj rodovitni in polni, kolikor bolj se jim veje otolčejo, kadar se orehi klatijo, in kolikor bolj se svet pod njimi pri miru pustí, ter se ne ogreba in ne okopava.

6. Vsi brajdniki (v brajdo zasajene drevesa) ostanejo zdravi, če se le deblo s kako desko ali s kako drugo rečjo na južni strani varje, da ga sonce preveč ne prepekuje, in se zemlja okrog njega z listjem ali drugo enako šaro pokrije.

7. Mana ali medena rosa (medeni pot) na pritlikovcih se odpravi, če se urno vsem tistim pritlikovcom, kjer se ta rosa zapazi, veršiči poletnih izrastkov poščiplatejo.

8. Breskev bo bolj rodovitna, če se malo prej obreže, ko je v popolnem cvetji, vinska terta pa takrat, ko cvetne grojzdeke požene.

9. Vse šibkeje sadne drevesa ostanejo čez zimo zdrave, ako se med zimo od količev ali brajd odvežejo, da se sèm ter tjè prosto sukati in majati morejo.

10. Da se sadnim drevesom debela zdrave ohranijo, se jim ne smejo odrastki, ki poleti iz debela pribodejo, precí, ko se prikažejo, zadušiti, temuč le veršički poščipati ali prirezovati, in še le prihodnje leto jim odpraviti.

11. Ondi, kjer živina ali plug drevesa poškoduje ali rani, ali kjer se z vertnim orodjem kolikor toliko obtolčejo, ne sme sadjorejec čez revne drevesa tožiti; saj je tega sam najbolj kriv.

12. Le takrat je sadno drevje v resnici zdravo, kadar se ne najde na njem ne mahú ne lišajev. Najbolje mazilo drevesom mah in lešaje odpraviti je pa, če se z apnom dobro namažejo.

13. Rodovitno drevo bo bolj zdravo, če se mu pri oberanji sadja tudi mlade mladike polomijo; rodovitniše pa bo, če se mu, kadar se sadje obero, nobena veja ne odkrehne.

14. Drevesom, ki krivo rastejo, se mora deblo na zgornji strani s slamo oviti, ali pa deblo s kako pribito

dilo pokriti, da ga preveč mokrota ne namaka. Ako se take drevesa ne varujejo, se bo debela kmali gnjiloba lotila.

15. Sadne drevesa, ki v močirji rastejo, ostanejo bolj zdrave in rodovitne, če so drevesa z beršlinom ali pa srobrotom obrašene.

16. Da se stare drevesa pomladijo in zopet rodovitniše napravijo, se jim morajo stare veje blizo debela požagati, pa naj se pusti, da jim divje mladike poženo, ktere se z drugo sorto cepičev v drugem letu pocepijo, ali pa z ravno tisto sorto.

17. Drevo previsocega debela, ktero je višje od 8 čevljev, ne bo nikdar tako rodovitno, kakor drevo nizkega debela.

18. Drevo z pobitimi odrastki se odrastkov znebi in potem okrepcá, če se na verhu nekoliko prireže, in potem, ko se mu je zemlja okrog debela do korenin odkopala, in vsi koreninini odrastki in očesa s koreninimi gerčami vred odpravijo.

19. Pritlikovci zginejo in postanejo nerodovitni, če so tako globoko posajeni, da začne serčno deblo korenine poganjati. Temu v okom priti, se mora ali jama okrog debela skopati, toda na zimo se mora zopet zasuti, da drevó ne pozebe; ali pa naj se vsako leto spomladi korenine pol čevlja globoko od tal tikoma debela odrežejo.

20. Plitvo posajene sadne drevesa ostanejo bolj zdrave in bolj rodovitne, kakor one, ki so pregloboko sa-jene, ktere navadne starosti ne dočakajo in kmali še pri najbolji moči jamejo hirati, ter hirajo, dokler se ne posušijo.

21. Kdor hoče z zalivanjem starejim sadnim drevesom pomagati, naj jih še le po kresu zaliva.

22. Da ovce in zajci sadnih dreves po pašnikih in drugih krajih ne napadajo, je najboljšo, ako se debela s ternom ovežejo. Kaj dobro je tudi, če se debela z zdrobljenim in v vodi namočenim ovčjekom kake 4 čevlje visoko namažejo.

Novica gospodarska.

* Da nerodovitne sadne drevesa rodovitne postanejo, naj se tepejo. Vertnar Poulet v Nikori je znašel to smešno pomoč, ki pravi, naj se nerodovitne drevesa spomladi in potem skozi nekoliko mescov vsaki dan s palico prav dobro pretepó. Preobilno muzgo (sok), ktera dela, da na drevesu le veliko perja raste, bo pretepeno drevo potem na to obrnilo, da se mu bojo rane po debelu zacelile, in to bo naredilo, da bo več cvetja in sadú.

Gospodinska drobtinica.

Še en posipek za potice.

Zadnjič so „Novice“ naznanile, da je rožičeva moka dober posipek poticam in da je dobra namestnica predragih orehov. — Tudi jez poznam gospodinjo, ktera za voljo dragine orehovih jederc je z veliko pohvalo poskusila nov posipek, kateri je morebiti še boljši memo rožičeve moke. To so jederca bučnih pèšk. To se pa ravna tako-le: